

משרד ראש הממשלה [מזכירות הממשלה](#) [החלטות הממשלה](#) 2004

תוכנית ההתנתקות המתוקנת - המשך הדין

מזכירות הממשלה

החלטה מס. 1996 של הממשלה מיום 06.06.2004
הממשלה ה - 30 אריאל שרון

נושא ההחלטה

תוכנית ההתנתקות המתוקנת - המשך הדין

מחליטים

1. הממשלה מאשרת תוכנית התנתקות מתוקנת - נספח א' להלן; אולם אין בהחלטה זו כדי לפנות ישובים.
2. הממשלה מאשרת את ביצוע עבודת ההכנה המפורטת בנספח ג' להלן.
3. לאחר סיום עבודת ההכנה, תשוב הממשלה ותתכנס על מנת לקיים דיון נפרד ולהחליט אם לפנות ישובים אם לא, איזה ישובים ובאיזה קצב, בהתחשב בנסיבות באותה עת.
4. לתוכנית ההתנתקות המתוקנת, המאושרת בסעיף 1' לעיל, קדמו חילופי מכתבים בין נשיא ארה"ב, ג'ורג' ו. בוש, לבין ראש הממשלה, אריאל שרון, מיום 14.4.2004. מכתבו של נשיא ארה"ב מוצג כאן.

י"ז בסיון התשס"ד 6 ביוני 2004

נספח א' - תכנית התנתקות מתוקנת - עקרונות מרכזיים

1. רקע - משמעויות מדיניות וביטחוניות

מדינת ישראל מחויבת לתהליך השלום ושואפת להגיע להסדר מוסכם על בסיס חזון נשיא ארצות-הברית, ג'ורג' בוש. מדינת ישראל מאמינה כי עליה לפעול לשיפור המציאות הנוכחית. מדינת ישראל הגיעה למסקנה כי אין כיום שותף פלסטיני מולו ניתן להתקדם בתהליך שלום דו-צדדי. לאור זאת גובשה תכנית של התנתקות מתוקנת (להלן - התכנית), המבוססת על השיקולים הבאים:

- א. הקיפאון הגלום במצב הנוכחי הינו מזיק. כדי לצאת מקיפאון זה, על מדינת ישראל ליזום מהלך שלא יהיה מותנה בשיתוף פעולה פלסטיני.
- ב. מטרת התכנית להוביל למציאות ביטחונית, מדינית, כלכלית ודמוגרפית טובה יותר.
- ג. בכל הסדר קבע עתידי, לא תהיה התיישבות ישראלית ברצועת עזה. לעומת זאת, ברור כי באזור יהודה ושומרון יישארו אזורים שיהוו חלק ממדינת ישראל, ובתוכם גושים מרכזיים של התיישבות יהודית, יישובים אזרחיים, אזורים ביטחוניים ומקומות בהם למדינת ישראל יש אינטרסים נוספים.
- ד. מדינת ישראל תומכת במאמצי ארצות-הברית, הפועלת לצד הקהילה הבינלאומית, לקדם את תהליך הרפורמות, בניית המוסדות ושיפור הכלכלה ורווחת התושבים הפלסטיניים, על מנת שתקום הנהגה פלסטינית חדשה, אשר תוכיח עצמה כמסוגלת למלא אחר מחויבויותיה על-פי מפת הדרכים.
- ה. יציאה מרצועת עזה ומאזור בצפון השומרון עשויה להקטין את החיכוך עם האוכלוסייה הפלסטינית.
- ו. השלמת התכנית תשלול את תוקפן של הטענות כנגד ישראל בדבר אחריותה לפלסטינים ברצועת עזה.
- ז. המהלך שבתכנית אינו גורע מן ההסכמים הרלבנטיים הקיימים בין מדינת ישראל לפלסטינים. ההסדרים הקיימים הרלבנטיים ימשיכו לחול.
- ח. התמיכה הבינלאומית למהלך זה רחבה וחשובה. תמיכה זו חיונית בכדי להביא את הפלסטינים לממש בפועל את המוטל עליהם בתחומי הלחימה בטרור וביצוע הרפורמות על-פי מפת הדרכים. אז יוכלו הצדדים לחזור לנתיב המשא ומתן.

2. עיקרי התכנית

- א. התהליך
- 1) תתבצע עבודת ההכנה הנדרשת ליישום התכנית (לרבות עבודת מטה לקביעת קריטריונים, הגדרות, הערכות והכנת החקיקה הנדרשת).
- 2) מיד לאחר סיום עבודת ההכנה יתקיים דיון בממשלה לצורך קבלת החלטה בדבר פינוי הישובים בהתחשב בנסיבות לאותו זמן - אם לפנות או לא ואיזה ישובים.
- הישובים יסווגו לארבע קבוצות כדלהלן:
 - 1) קבוצה א' - מורג, נצרים וכפר דרום.
 - 2) קבוצה ב' - ישובי צפון השומרון (גנים, כדים, שא-נור וחומש).
 - 3) קבוצה ג' - ישובי גוש קטיף.

4) קבוצה ד' - ישובי צפון רצועת עזה (אלי סיני, דוגית וניסנית).

מובהר כי לאחר סיום ההכנה כאמור, תתכנס הממשלה מעת לעת כדי להחליט בשאלת הפינוי אם לאו, לגבי כל אחת מהקבוצות בנפרד.

3) המשך התהליך כמתואר לעיל ולהלן כפוף להחלטות שתקבל הממשלה כאמור בסעיף 2 לעיל ויבוצע בהתאמה לתוכן ההחלטות.

3.1) רצועת עזה

1) מדינת ישראל תפנה את רצועת עזה לרבות היישובים בה ותיערך מחדש מחוץ לשטח הרצועה. זאת, למעט היערכות צבאית באזור קו הגבול בין רצועת עזה למצרים (ציר "פילדלפי"), כפי שיפורט בהמשך.

2) עם השלמת המהלך, לא תיוותר באזורים שיפנו במרחב היבשתי של רצועת עזה נוכחות ישראלית קבועה של כוחות ביטחון ישראלים.

3.2) איו"ש

3) מדינת ישראל תפנה אזור בצפון השומרון (גנים, כדים, שא-נור וחומש) ואת כל המתקנים הצבאיים הקבועים באזור זה, ותיערך מחדש מחוץ לאזור המפונה.

4) עם השלמת המהלך, לא תיוותר באזור זה נוכחות ישראלית קבועה של כוחות ביטחון ישראלים.

5) המהלך יאפשר רציפות טריטוריאלית פלסטינית באזור צפון השומרון.

6) מדינת ישראל תסייע, יחד עם הקהילה הבינלאומית, בשיפור התשתית התחבורתית באיו"ש, במטרה לאפשר רציפות תחבורתית פלסטינית באיו"ש.

7) המהלך יקל על אורח החיים התקין ועל הפעילות הכלכלית והמסחרית הפלסטינית באיו"ש.

3.3) הכוונה להשלים את תהליך הפינוי המיועד עד סוף שנת 2005.

ב. גדר הביטחון

מדינת ישראל תמשיך בבניית גדר הביטחון, בהתאם להחלטות הממשלה הרלבנטיות. התוואי יביא בחשבון שיקולים הומניטריים.

3. המציאות הבטחונית לאחר הפינוי

א. רצועת עזה

1) מדינת ישראל תפקח ותשמור על המעטפת החיצונית ביבשה, תשלט באופן בלעדי במרחב האווירי של עזה, ותמשיך לקיים פעילות צבאית במרחב הימי של רצועת עזה.

2) רצועת עזה תהיה מפורזת מנשק שהימצאותו אינה תואמת את ההסכמים הקיימים בין הצדדים.

3) מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות הבסיסית להגנה עצמית, כולל נקיטת צעדי מניעה כמו גם תגובה תוך שימוש בכוח כנגד איומים שיווצרו מרצועת עזה.

ב. איו"ש

1) עם פינוי היישובים באזור צפון השומרון, לא תיוותר נוכחות צבאית קבועה באזור זה.

2) מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות הבסיסית להגנה עצמית, כולל צעדי מניעה כמו גם תגובה, תוך שימוש בכוח, כנגד האיומים שיווצרו באזור זה.

3) בכל יתר שטחי איו"ש, תימשך הפעילות הביטחונית במתכונת הקיימת. עם זאת, בהתאם לנסיבות, תשקול מדינת ישראל לצמצם פעילותה בערים פלסטיניות.

4) מדינת ישראל תפעל לצמצום מספר נקודות הביקורת בכלל איו"ש.

4. מתקנים ותשתיות צבאיים ברצועת עזה ובאזור צפון השומרון

ככלל יפורקו ויפנו, למעט כאלו שמדינת ישראל תחליט להעביר לגורם שייקבע.

5. אופי הסיוע הביטחוני לפלסטינים

מדינת ישראל מסכימה כי בתיאום עמה ינתן ייעוץ, סיוע והדרכה לכוחות ביטחון פלסטינים לשם לחימה בטרור ושמירת הסדר הציבורי, על-ידי גורמים אמריקניים, בריטיים, מצריים, ירדניים או מומחים אחרים, כפי שיוסכם על ידה.

מדינת ישראל עומדת על כך שלא תהיה נוכחות ביטחונית זרה ברצועה ו/או באיו"ש, שלא בתיאום עמה ובהסכמתה.

6. אזור הגבול בין הרצועה למצרים (ציר "פילדלפי")

מדינת ישראל תמשיך לקיים נוכחות צבאית לאורך קו הגבול בין רצועת עזה לבין מצרים (ציר "פילדלפי"). נוכחות זו הינה צורך ביטחוני חיוני. במקומות מסוימים, ייתכן שתידרש הרחבה פיזית של השטח שבו תתבצע הפעילות הצבאית.

בהמשך, תשקול הממשלה לפנות אזור זה. פינוי האזור יהיה מותנה, בין היתר, במציאות הביטחונית, ובמידת שיתוף הפעולה של מצרים ביצירת הסדר אמין אחר.

אם וכאשר ייווצרו התנאים לפינוי אזור זה, מדינת ישראל תהיה מוכנה לבחון אפשרות הקמת נמל ימי ושדה תעופה ברצועת עזה, בכפוף להסדרים שייקבעו עם מדינת ישראל.

7. נכסי דלא-ניידי

ככלל, לא יושארו בתי המגורים של המתיישבים ומבנים רגישים, לרבות בתי כנסת. מדינת ישראל תשאף להעביר מתקנים אחרים, לרבות תעשייתיים, מסחריים וחקלאיים לגורם שלישי בין לאומי, שיעשה בהם שימוש לטובת האוכלוסייה הפלסטינית, שאינה מעורבת בטרור.

שטח אזור התעשייה "ארז" יועבר לאחריות גורם פלסטיני או בינלאומי מוסכם.

מדינת ישראל תבחן, יחד עם מצרים, אפשרות הקמת אזור תעשייה משותף בגבול רצועת עזה, מצרים וישראל.

8. תשתיות והסדרים אזרחיים

תשתיות המים, החשמל, הביוב והתקשורת יושארו.

ככלל, מדינת ישראל תמשיך, תמורת תשלום מלא, לספק חשמל, מים, גז ודלק לפלסטינים, על פי ההסדרים הקיימים. ההסדרים הקיימים, לרבות בנושא מים והתחום האלקטרו-מגנטי, יישארו בתוקפם.

9. פעילות הארגונים הבינלאומיים האזרחיים

מדינת ישראל רואה בחיוב רב את המשך פעילותם של הארגונים ההומניטריים הבינלאומיים וגורמים אחרים העוסקים בפיתוח אזרחי, המסייעים לאוכלוסייה הפלסטינית.

מדינת ישראל תתאם עם הארגונים הבינלאומיים את ההסדרים שיקלו על פעילותם זו. מדינת ישראל מציעה כי יוקם מנגנון בינלאומי (דוגמת AHLC-), על דעת ישראל וגורמים בינלאומיים, שיפעל לפיתוח הכלכלה הפלסטינית.

10. ההסדרים הכלכליים

ככלל, ההסדרים הכלכליים הפועלים כיום בין מדינת ישראל לפלסטינים יישארו בתוקף. הסדרים אלה כוללים, בין היתר:

- תנועת סחורות בין רצועת עזה, איו"ש, מדינת ישראל וחולל.
- המשטר המוניטרי.
- הסדרי המיסוי ומעטפת המכס.
- סידורי דואר ותקשורת.
- כניסת עובדים למדינת ישראל בהתאם לקריטריונים הקיימים.

בטווח הארוך, ובהתאם לאינטרס הישראלי לעודד עצמאות כלכלית פלסטינית רבה יותר, מדינת ישראל שואפת להקטין, עד להפסקה מוחלטת, את מספר העובדים הפלסטינים הנכנסים למדינת ישראל. מדינת ישראל תתמוך בפיתוח מקורות תעסוקה ברצועת עזה ובאזורים הפלסטיניים באיו"ש, על ידי גורמים בינלאומיים.

11. המעברים הבינלאומיים

א. המעבר הבינלאומי בין רצועת עזה למצרים:
 (1) ההסדרים הקיימים היום במעבר ימשיכו להתקיים.
 (2) מדינת ישראל מעוניינת להעביר את המעבר לנקודת "משולש הגבולות", דרומה ממיקומו הנוכחי. הדבר יעשה בתיאום עם ממשלת מצרים. הדבר יאפשר הרחבת שעות הפעילות במעבר.
 ב. המעברים הבינלאומיים בין איו"ש לירדן:
 ההסדרים הקיימים היום במעברים ימשיכו להתקיים.

12. מעבר "ארז"

נקודת המעבר ב"ארז" תועתק לתחומי מדינת ישראל בלוח זמנים שייקבע בנפרד על ידי הממשלה.

13. סיכום

המטרה היא כי יישום התוכנית יוביל לשיפור המצב וליציאה מהקיפאון הנוכחי. אם וכאשר תהיינה בצד הפלסטיני ראיות לכוננות, ליכולת ולמימוש בפועל של לחימה בטור, הפסקה מלאה של הטרור והאלימות וביצוע הרפורמות על פי מפת הדרכים, ניתן יהיה לשוב לנתיב המו"מ וההידברות.
 י"ז בסיון התשס"ד 6 ביוני 2004

נספח ג': מתכונת עבודת ההכנה לתוכנית התנתקות מתוקנת

1. תהליך של פינוי כרוך בהשלכות אישיות משמעותיות רבות למתיישבים המפונים. על ממשלת ישראל מוטלת החובה לשים לנגד עיניה, בביצוע התכנית, את ההשלכות על המתיישבים המפונים, הסיוע להם, ולהקל עליהם, ככל שניתן, במשך התהליך. הקשיים והרגישויות הכרוכים במהלך חייבים לעמוד לנגד עיני הממשלה ומבצעי התהליך.
2. ממשלת ישראל רואה חשיבות רבה בהידברות עם האוכלוסייה המיועדת לפינוי בנושאים השונים הנוגעים ליישום התכנית, לרבות בנוגע לפינוי ולפיצוי, ותפעל לקיום הידברות זו.

הקמת מסגרת ארגונית

3. תוקם מסגרת ארגונית שמטרתה לטפל ולסייע בכל הנושאים הקשורים לביצוע התוכנית.
4. ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט הבטחוני) תלווה ותנחה את תכנית ההתנתקות המתוקנת, כולל זירוז בניית גדר הבטחון, למעט עניין החלטות בדבר פינוי (סעיף 2.א) ו-(3) בנספח א).
5. מוקמת בזאת ועדת היגוי אשר תהיה אחראית לתאום הנושאים הנוגעים לתכנית ההתנתקות המתוקנת. ועדת ההיגוי תדווח לקבינט על פעולותיה ותעלה בפניו נושאים הטעונים החלטת דרג מדיני. ועדת ההיגוי תורכב כדלקמן:
 - א. ראש המועצה לביטחון לאומי - יו"ר
 - ב. נציגי משרד הביטחון וצה"ל ומשטרת ישראל ג. מנכ"ל משרד ראש הממשלה ד. מנכ"ל משרד האוצר
 - ה. מנכ"ל משרד המשפטים ו. מנכ"ל משרד החוץ
 - ז. מנכ"ל משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ח. מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר ט. מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות י. מנכ"ל משרד הפנים
 - יא. מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
6. מוקמת בזאת ועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, אשר מתפקידה יהיה להכין את החקיקה בדבר פינוי ופיצוי, פרטי העקרונות והמדדים לפיצוי, לרבות מתן תמריצים, מקדמות, והיבטי הפיצוי של חלופות ההתיישבות באזורים מועדפים על-פי מדיניות הממשלה. המלצות הועדה יובאו בפני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, וישמשו תשתית להצעת החוק בנושא. ועדה זו תהיה הגורם הבלעדי המוסמך לרכז ולקיים את ההידברות עם האוכלוסייה המועמדת לפינוי ולפיצוי, ועם כל הגורמים האחרים הנוגעים לנושא הפיצוי, וזאת עד להשלמת החקיקה. הועדה תוכל להקים ועדות משנה מקצועיות למילוי תפקידיה, כפי שתמצא לנכון. חברי הועדה יהיו כדלקמן:
 - א. מנכ"ל משרד המשפטים - יושב-ראש; ב. נציג משרד האוצר;

ג. נציג משרד התעשייה המסחר והתעסוקה; ד. נציג משרד החקלאות ופיתוח הכפר; ה. נציג משרד ראש הממשלה;

7. הסוכנות היהודית לארץ-ישראל תפעל, כגורם מיישב, בהנחיית ועדת ההיגוי ותוך תיאום עם הוועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית. תפקיד הסוכנות היהודית יהיה לבצע את הפעולות הנדרשות להתיישבות חלופית, חקלאית או קהילתית, עבור האוכלוסיה האזרחית המפונה שתחפוץ בכך.

8. א. מוקמת בזאת מינהלת ביצוע במשרד ראש הממשלה, אשר תהיה כפופה לוועדת ההיגוי. תפקידה יהיה ליישם את החלטת ממשלה זו בכל הקשור לפינוי האזרחי ולפיצוי.

ב. מינהלת הביצוע תוסמך להעניק לזכאים לפיצוי מקדמה על-חשבון פיצויים המגיעים להם, בתנאים שתקבע הוועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, ועל-פי ההוראות והנהלים שיקבעו על-ידה.

ג. ראש מינהלת הביצוע יהיה בדרג של מנכ"ל משרד ממשלתי.

9. כל משרדי הממשלה והגופים הממשלתיים האחרים יעבירו למסגרות הארגוניות שצוינו לעיל, ללא דיחוי, את כל הנתונים שיידרשו להן לצורך מילוי תפקידיהן.

10. חקיקה

א. משרד המשפטים יגבש וראש הממשלה יגיש, בהקדם האפשרי, לוועדת השרים לענייני חקיקה הצעת חוק אשר תכלול הוראות לעניין פינוי ופיצוי לזכאים, והסמכויות הדרושות לשם כך.

ב. בסמוך לאחר-מכן, הממשלה תגיש לכנסת את הצעת החוק.

ג. מפקדי כוחות צה"ל באזורים יעגנו בתחיקת הביטחון את כל ההוראות הדרושות ליישום החלטות הממשלה.

11. תקציב

א. הממונה על התקציבים במשרד האוצר, בתיאום עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל משרד המשפטים, יעמיד לרשות ועדת ההיגוי, הוועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, מינהלת הביצוע והסוכנות היהודית, תקציב מתאים ומשאבים נוספים, לצורך פעולותיהם, וזאת בתוך חודש ימים ממועד קבלת החלטה זו.

ב. תקציבי שנת 2005 ואילך יותאמו לתהליך ולהחלטות הממשלה בנושא מעת לעת.

ג. לצורך תחילת פעילותה, יוקצו למינהלת הביצוע, בשלב הראשון, 10 תקנים.

12. הוראות מעבר

בתקופת הביניים שמיום קבלת החלטה זו, לצורך הערכות מצד אחד, תוך שמירה על מערכת החיים השוטפת המתקנת מצד שני, יחולו ההוראות הבאות בישובים ובאזורים הכלולים בתכנית (להלן - הישובים):

א. פעילויות מוניציפליות וקהילתיות הנוגעות למהלך החיים התקין ושירותים להם זכאים התושבים ימשכו כסדרם לרבות שירותים מהמועצה האזורית וכן ביטחון, חינוך, רווחה, תקשורת, דואר, תחבורה ציבורית, חשמל, מים, גז, דלק, שירותי בריאות, בנקים וכל שרות ופעילות אחרת שהיתה נהוגה בישוב קודם להחלטה זו.

ב. תכניות ממשלתיות לבינוי ופיתוח שטרם החל ביצוען לא יקודמו לביצוע.

אין באמור בהחלטה זו בכדי לגרוע מהחלטת הממשלה מס. 150 מיום 2.8.96 לגבי שאר האזורים. החלטה 150 הנ"ל תחול גם ביחס לישובים לצורך אישור בטרם הליכי תכנון והקצאת קרקעות.

13. ועדת חריגים

תוקם ועדת חריגים שתהיה רשאית להתיר ביצוע תכנית שהוקפאה כאמור לעיל או להחליט שלא לקדם תכניות אף אם החל ביצוען לאחר בחינת כל מקרה לגופו ובהתאם לאמות מידה שיקבעו על-ידה.

ועדת החריגים תהיה בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"לי משרדי האוצר והמשפטים.

החלטת ועדת החריגים ניתנת לערעור בפני הקבינט הבטחוני בכל מקרה שיובא לפניו על-ידי חבר ממשלה.

14. עקרונות לפיצוי

א. היום הקובע לזכות לפיצוי הינו יום קבלת החלטת ממשלה זו.

ב. לזכאים לפיצוי, יוענק פיצוי הוגן וראוי, כפי שייקבע בחוק שייחקק לשם כך."

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.